

- ✓ 1. Kako obvladujemo etična načela na podlagi strokovnega dela SI?
podpiranje človekovih pravic in svoboščin, zaupnost, pomoč državljanom, Strokovnost, nepodkupljivost, načelnost, strokovna molčečnost, doslednost, zakonito ravnanje, transparentnost, strokovna molčečnost, poštenost, nepristranskost, profesionalnost, zaupnost, odgovornost, učinkovitost, podpiranje človekovih pravic in svoboščin, pomoč državljanom, spoštljivost, lojalnost, ločitev javnih in zasebnih interesov, vse ostalo kar sodi k izvrševanju dela javnega uslužbenca (kodeks)
- ✓ 2. Na kaj se etika sklicuje?
Na človekovo samostojnost, človekove pravice, nedotakljivost življenja (danes).
Včasih: Na korist države, sklicevanje na bogove
V sr. veku: Sklicevanje na vero in državo
- ✓ 3. Konvencija o človekovih pravicah v zvezi z biomedicino
Privolitev v vsak poseg, zasebnost in obveščенost, ureja poseg v človekom genom, poudarek glede raziskav (možen izstop iz raziskave, zasebnost, obvezno informiranje o raziskavi) ureja odvzem organov, prepoved premoženjske koristi, sodno varstvo in ureditev odškodnine, pravičen dostop do zdravstvene oskrbe, upoštevanje poklicne norme.
- ✓ 4. Zakaj je nestrpnost etično sporna?
Kršimo človekove pravice, sovražnost in podrejenost položaja, strah in odklon pred drugačnostjo, oviranje človeka.
- ✓ 5. Etični vidik korupcije
Korupcija je negativno označena, neetična.
- ✓ 6. Kodeks ravnanja javnih uslužbencev
Javni uslužbenec ravnava v okviru zakonitosti, lojalnost do delodajalca, strokovnost, vestnost, nepristranskost, zaščita javnega interesa, prepoved posega v škodo drugemu, zaupnost obravnave vsakega primera, obveza prijave nezakonitega ravnanja, korektnost, nesprijemanje daril, spoštovanje kodeksa, nezdržljivost funkcij, izogibanje nasprotju interesov, prepovedano izrabljanje javnega položaja...
- ✓ 9. Katere so trajne vrednote iz filozofije konfucijanstva?
Vzporednica z današnjimi etičnimi in verskimi vrednotami. Poudarja etičnost v zvezi s socialnimi stiki, politična etika, postavil je etične vrednote vere.
- ✓ 10. Platonov vpliv na razvoj etike!
Začetnik etike (previčnost in resnica sta najvišje dobro), postavi temelje etike, utemeljitelj metafizike. Njegove ideje zapiše Aristotel.
- ✓ 11. Aristotlov vpliv na razvoj etike!
Zapiše Platonove temelje etike, razvija etiko kot del filozofije, utemeljitelj etičnih vrtilin, vsi njegovi postulati so trajno veljavni.
- ✓ 12. Kaj je skupno vsem religijam glede na smrt?
Vera v posmrtno življenje (smrt ni konec), odgovornost za svoja dejanja (po smrti boš živel kot si živel svoje življenje).
- ✓ 13. Kako opredeliti sočutje v stroki?
Odrvisno od poklica. Toliko, da ne zamegli strokovne presoje (pravičnost, objektivni pogled), v nekaterih poklicih je nujno potrebna (npr. nega).
- ✓ 14. Kako obvladati nestrpnost?
Z vzgojo, informiranostjo, zakonom, predpisi, sočutjem (vživljanje v druge), ne zanikamo problema, z

enakopravnostjo, ne stigmatiziramo

✓ 15. Definiraj:

1. etiko veja filozofije, ki se ukvarja s proučevanje in pomenom zahtev različnih moral, pojasnjuje kaj je dobro in kaj slabo, kaj je prav in kaj narobe (Se vedno navezuje na PROSTOR IN ČAS!!!)

✓ 2. moralo predstavlja določene vrednote (določila družbenega sloja), ki so za pripadnike posameznih delov družbe pomembne, merila o lepem in prav

✓ 3. deontologijo kompleks norm, ki se jih moramo držati pri opravljanju svojega poklica (vsak poklic ima svojo deontologijo namenjeno uresničevanju ciljev in nalog)

✓ 16. Vloga filozofskega mišljenja – aplikacija na sanitarni poklic.

Pluralnost sodobnih filozofskih tokov, neproduktivnost miselnega dogmatizma, avtonomno oblikovanje in argumentiranje lastnih stališč. Tolerantnost do drugih pogledov, izgrajevanje splošne miselne kulture, razumevanje kompleksnosti strokovnih in družbenih nalog sanitarnega inženirja, etične razsežnosti poklica

✓ 17. Praktična etika.

✓ Etika preide v vsakdanje življenje, v vsak poklic, približevanje posameznikom etičnimi pravili, ki so preprosta, naklonjenost etiki v našem času, dobra etika je bistvena za dobro pravo.

✓ Od sodobne države se zahteva, da je socialna, pravna, etična (spoštovanje življenja, posvečenost mrtvih, dostojanstvo človeka)

✓ 18. Značilnosti staromedicinske etike.

✓ Čast ugleda, postulat trajne veljave, jasnost in natančnost, paternalizem, priseganje bogovom, sestava (uvod v katerem se sklicujejo na bogove, etična načela, sklep v katerem zahtevajo čast)

✓ 19. Pomen Hipokratove prisege.

Hipokrat je postavil moralna etična merila za zdravnike, načela so trajne vrednosti. Poleg tega še, da so bile splošne družbene norme takrat drugačne dovoljen je bil splav, evtanazija....., da je njegova prisega podlaga vsem kasnejšim kodeksom ne samo v zdravstvu (posnema se celo zgradba). Postavil je etična načela glede splava, evtanazije, glede zlorabe položaja, načelo poklicne pristojnosti, načelo poklicne tajnosti.

✓ 20. Etika v dobi razsvetljenstva.

✓ V srednjem veku je bila etika vezana predvsem na vero. V dobi razsvetljenstva se začne hiter razvoj in rušenje dogmatizma. Etika se začne razširjati na vsa področja. Razvoj zdravstvene zakonodaje, poudarjanje pravičnosti in kolektivnosti, zahteva do države, da ustvari pogoje v katerih si posameznik lahko prizadeva za zdravje (socialni vidik, javno-zdravstveni etični vidik).

✓ 21. Etika moderne dobe.

✓ Za moderno dobo je značila naglica in dinamika. Najvišja vrednota je nedotakljivost človekovega življenja, pravice posameznika so nad pravicami družbe, poudarjanje človekovih pravic, zahteva po lastni kontroli, zahteva po etičnosti, uvajanje pouka o etiki.

✓ 22. Pouk o etiki.

✓ Šele 200 let, pomemben zaradi visokih zahtev in potrebe po etiki in etičnosti, zaradi pluralnosti miselnih in verskih tokov se moramo naučiti etično ravnati (spoštovanje, enakopravnost)...

✓ 23. Človekove pravice.

✓ Sprejete v Nurnberškem procesu. Varovanje človekovih pravic s pomočjo prava (da se ljudje ne bi bili prisiljeni zatekati k nasilju).

✓ 24. Etične dileme na področju bioetike.

✓ Osnovna vrednota je spoštovanje vsega živega. Dileme so genetika, kemotransplantacija, kloniranje, testiranje na rastlinah in živalih, napačna raba znanosti (evtanazija, prodaja človeških organov, atomske bombe, bojni strupi...). Zakonodaja etičnih norm še nastaja

✓ 25. Etična načela v preventivi.

Ravnati rav je etično, vzgoja in etika posameznika, pravočasnost, preventiva, motivacija, napotki. Predmet obravnave je zdrav človek, preventiva (kurativa je že opredeljena).

Principi: avtonomija (razen če ni drugače določeno z zakonom), ne povzročiti škode, pravičnost (poskrbi tudi država z zakoni), koristi (obvezno predstaviti posamezniku)

✓ država/posameznik: država mora nuditi pogoje, motivira in vzgaja posameznika, stimulira zdravo življenje (ga ne more zaukazati), zagotavljati mora hrano, vodo, zdravstvo, dilema tobaka in alkohola (etičnost proizvodnje?).

Etične dolžnosti: Promocija in podpora varnih učinkov, dolžnost cepljenja, dolžnost informiraja

Etične dileme: Kaj je nujno, pravilno, dobro, koristno za izvajalca?

✓ 26. Pomen etičnih kodeksov na področju poklicne etike.

Olajšanje odločanja, razbremenjujejo posameznika, nudijo mu oporo, podpora posameznika v osebni odgovornosti, za zaščito, ukor za neetično ravnanje.

✓ 27. Vloga poklicne etike.

Avtonomija področij, v civilno družbo sodi območje profesionalne etike, posameznik v civilni družbi je nosilec etike in morale

✓ 28. Zahteve kodeksa etike javnih uslužbencev

podpiranje človekovih previc in svoboščin, zaupnost, pomoč državljanom,

Strokovnost, nepodkupljivost, načelnost, strokovna molčečnost, doslednost, zakonito ravnanje,

transparentnost, strokovna molčečnost, poštenost, nepristranskost, profesionalnost, zaupnost,

odgovornost, učinkovitost, podpiranje človekovih pravic in svoboščin, pomoč državljanom, spoštljivost,

lojalnost, ločitev javnih in zasebnih interesov

✓ 29. Zahteve nove etike.

spoštovanje narave, zmernost, razumnost, sožitje človeka in sveta: od antropocentrizma k fiziocentrizmu,

prebuditi v ljudeh ekološko zavest in zavedanje o soodvisnosti vseh stvari, razširjanje etike iz razmerja

človek-človek na razmerje človek-narava-kozmos, zahteva po spremembi odnosa do okolje, zavedanje

odgovornosti do okolja in narave, solidarnost z drugimi, najdenje osebne identitete, ekološka etika mora biti

obvezujoča za vse

✓ 30. Gospodarstvo in etika na področju ekologije.

Konflikt ekološke etike in gospodarstva, kvantiteta in večanje dobička je osnovno načelo (nasprotje z

zahtevami nove etike), želja po cenejši proizvodnji. Etika zahteva spremembe družbe, politike, kulture in

gospodarstva v svetovnem merilu. Zahteva po ekološki kvaliteti (npr. reciklaža), zahteva po usklajenem

sonaravnem razvoju (trajnostnem).

✓ 31. Politika in etika na področju ekologije.

Delo za splošno blaginjo, služenje državljanom, uveljavljanje človekovih pravic, zagotavljanje etične vzgoje

(etika v šolah, pouk etike), razreševanje ekoloških problemov, vključitev ekološke etike v splošno etiko,

ekološka etika mora biti obvezujoča za vse.

Vzpodbujanje z ekološkimi davki, zmanjšanjem dohodnine, subvencioniranjem določenih izdelkov.

32. Etične dileme glede:

1. Smrtne kazni ali usmrtitev sploh da ali ne, **usmrtitev nedolžnega**, kaj dosežemo s principom

zob za zob, ali z **usmrtitvijo kaznujemo**, ali samo odpravimo motečega, ali se država ne postavi na isto raven

kot morilec ali je to kazen ali legalni umor, v čem je potem kaznovanje, kdo ima sploh pravico vzeti življenje

(ugovor vesti), ali je **zmrt kazen ali odrešitev**, ali smo z **usmrtitvijo popravili škodo** (ali ima usmrtitev korist),

humanost načina usmrtitve, ali **smrtna kazen odvrta ostale od kaznivega dejanja**, ohranitev demokracije?

Povedati je tudi treba, da je se **odnos do smrtne kazni skozi čas spreminjal**. Grki so ubijali invalide,

pohabljenca, splav je bil dovoljen itd. V srednjem veku je bilo pobijanje dovoljeno zgolj za vero in državo

(križarske vojne, uničevanje drugačnega). Danes je življenje najvišji ideal, nedotakljivost življenja, človekove

usmrtitev nedolžnega, ali smo s smrtjo popravili škodo?, ali smrtna kazen odvrta ostale od kaznivega dejanja?

pravice.

2. Splava splav da ali ne, izključitev očeta, strokovnost, kdaj posegamo po življenju (kdaj se življenje začne?), nestrokovno izvajanje splava, ali imamo pravico posegati po življenju ali ima nerojen otrok sploh že pravico do zaščite (ali že veljajo zanj človekove pravice), obsojanje ženske, ki je naredila splav, ali ima ženska pravico, da naredi s svojim telesom kar želi ALL je človek dolžan zaščititi življenje, kdo ima pravico odločati o splavu, morala izvrševalca splava (ugovor vesti!), humanost načina splava, kdaj je splav dovoljen (bolezen, posilstvo, nikoli, vedno)?

Skozi zgodovino se je odnos do splava spreminjal, spreminja se tudi v prostoru. Splav je obstajal od vedno, o njem so odločale ženske.

3. Evtanazije Ali sploh evtanazija da ali ne, zloraba, kdaj prepoznati resnično željo, kdaj samo klic na pomoč, ali je to (državni legalni) umor ali odrešitev, kdo izvršuje evtanazijo (ugovor vesti), humanost načina evtanazije

✓ 33. Doktrina ravnanja z umirajočimi v Sloveniji.

Poskrbeti za nego, svetovanje družini, tolažba, nuditi čustveno oporo, blažiti bolečine, opuščanje nesmiselnega zdravljenja

1. a) Kaj je etika?

Etika je veja filozofije, ki se ukvarja s proučevanjem o pomenom zahtev različnih moral(moralnih načel, moralnega obnašanja). Ta filozofska disciplina se začneja z Aristotelom(384-322 pr.n.š.). Za njih je etika pomenila filozofsko raziskovanje, ki se tiče morale. Etika se ukvarja s procesom, s katerim pojasnjuje »kaj je dobro in kaj slabo«. Pomeni iskanje moralnih vzorcev za posamezne dele družbe ali za celotno družbo.

COHEN-definira etiko kot nauk o človeku, ta predstavlja središče filozofije. S tem ko je etika najbolj osrednji del filozofije, je tudi človek v središču vsega in tudi zunaj etike tudi ni pojma človeka.

b) Kaj je morala?

Morala predstavlja določene vrednote, ki so za pripadnike posameznih delov družbe pomembne. Morala so »merila o tem, kaj je lepo in kaj je prav«. Morala je bila in je še danes različna v raznih obdobjih, raznih družbah, kulturnih krogih in družbenih ureditvah. Govorimo o krščanski, kitajski, indijski, islamski morali, o morali človečnosti, strpnosti...razlikuje se morala sužnjev, morala gospodarjev, morala tatov, prostitutk, zapornikov... (7/9 razred:tožibaba→lažeš lahko učiteljem, sošolcem pa ne). Vodila in načela raznih moral so zelo različna, včasih tudi navzkrižna, zato se zatečemo k etiki.

c) Kaj je deontologija?

Deontologija je dobesedno nauk o dolžnostih. Deontologijo lahko označimo kot kompleks norm, ki se jih moramo držati pri opravljanju svojega poklica. Vsak poklic ima svojo deontologijo, namenjeno popolnejšemu uresničevanju ciljev in nalog določenega poklica.

Razlikujemo lahko dva okvira deontologije: to sta ožji pravni z zakonom naložen in širši etični.

2. Kakšna je vloga filozofskega mišljenja (aplikacija na sanitarni poklic)?

- Pluralnost sodobnih filozofskih tokov
- Neproductivnost miselnega dogmatizma
- Avtonomno oblikovanje in argumentiranje lastnih stališč
- Tolerantnost do drugih pogledov
- Izgrajevanje splošne miselne kulture
- Razumevanje kompleksnosti strokovnih in družbenih nalog sanitarnega inženirja
- Etične razsežnosti poklica

3. Kaj je praktična etika in opiši?

Praktična etika je: ne početi napačnih reči: najprej ne škoditi, poskusiti narediti nekaj dobrega, če je le mogoče postaviti v ospredje vrednote in dejstva; dobra dejstva so bistvena za dobro etiko in še dalje dobra etika je bistvena za dobro pravo.

4. Kakšne so značilnosti staro-medicinske etike?

Stara medicinska etika obsega deset božjih zapovedi, Hipokratovo prisego in Maimonidovo zdravniško molitev(islamsko področje). Značilnosti so: prisega bogovom-Bog najvišja instanca, prisega je jasna, natančna, trajno-veljavna, široka veljavnost; vendar paternalizem-pokroviteljski odnos.

Deset božjih zapovedi: nastanejo okoli 2000 l.pr.n.št., to je u bistvu socialna zakonodaja, moralno obnašanje...spoštovanje življenja (Ne prešuštuj, ne pričaj po krivem).

Majmonidova zdravniška molitev: poziv, zaklinjanje na božanstvo, odklanjanje pohlepa po denarju, slavi, ne ozira se na socialne razlike bolnikov, prosi, da bi bil sposoben se posvetiti samo delu, verjetno že takrat alternativa uradni medicini in konzultacija(ne znam vsega)

5. Kakšen je pomen Hipokratove prisege?

Hipokrat, rojen v ugledni zdravniški družini, postavil je moralna etična merila za zdravnike. To so bila načela trajne vrednosti. Javna morala drugačna do splava, telesno in duševno prizadetih, spoštovanje

učitelja (poklic prvotno izrazito po družinskem izročilu). Prisega, za zdravnike, da bojo spoštovali moža, ki jih je izučil, da bo vse njihove sorodnike cenil, da bo delal v prid bolnikom in odvrčal vse kar bi jim utegnilo škodovati, da ne bo nikomur, tudi ko bi ga prosil, zapisal smrtne dogme, da bo molčal o vsem kar ima veze s pacientom, kot poklicno skrivnost. Ta prisega zahteva, da je človek, zdravnik, ki to priseže častna oseba!

6. Kakšna je etika v dobi razsvetljenstva?

Značilnosti: razvoj medicine, koncept javnega zdravstva, spremembe odnosa in komunikacije med zdravstvenim osebjem in uporabnikom, večja informiranost uporabnika, hitre družbene spremembe, spremembe v morali, ko znanost zamaja nadnaravne temelje moralnosti (boga). Nič več ne komuniciramo preko božanstva. Razvoj medicine - več zdravnikov in pomočnikov, razmah bolnišnic. Pravičnost, kolektiv ne samo posameznik. Koncept javnega zdravstva, od skrbi do posameznika do skrbi za vse: v antični Grčiji je posameznik pomemben samo toliko, kolikor lahko služi državi (duševno bolni, starci, sužnji, pohabljeni otroci). V razsvetljenstvu pride do spremembe: država mora ustvariti pogoje za dobrobit in zdravje državljanom, socialni vidiki, javno-zdravstveni etični vidiki. Manj avtoritativni odnos, razmah komunikacij in informiranosti.

7. Etika moderne dobe.

- Razvoj na različnih področjih
- Razvoj medicine
- Družbeni razvoj
- Človekove pravice → deklaracija in uveljavljanje človekovih pravic
- Pouk o etiki
- Naglica, dinamika, površnost
- Zelo pomembna lastna kontrola (ne pa prepričanje, da vemo vse)
- Vsa človeška bitja, rojena svobodno z dostojanstvom in pravicami, deklaracija o človekovih pravicah
- Oseba ima pravico, mora biti spoštovana (dominantna v nasprotju z začetki v dobi Hipokrata)
- Pravica posameznika nad pravicami in interesi družbe
- Hiter razvoj različnih področij
- Razvoj družbe
- Razvoj zdravstva
- Več pravil, več etičnih načel (znanje, vzgoja, enakost, pravičnost, samostojnost, odgovornost, zaupnost, več pravic)
- Socialne vrednote
- Etične vrednote
- Učenje etike (pri nas začetek v 60. letih, na splošno pouk etike šele 200 let)
- Etika: oseba: nagnjenost, vrlina, sestavina osebnosti
- Etična klima: družbeno okolje, delovno okolje
- Kodeksi niso dovolj
- V nekaterih disciplinah ima etika najprestižnejši status (medicina, šolstvo, duhovščina, guruji, politiki)

8. Pouk o etiki.

- Star šele 200 let, sprva filozofi in duhovščina
- Amerika 1970 leta na medicinskih fakultetah, na začetku fakultativno, nato obvezno
- MF Ljubljana, začel Janez Milčinski (sprva 1960) v sodno medicinskih razpravah, od 1975 dalje pa kot samostojni predmet

- VŠZ-SI, od vseh začetkov Etika z deontologijo (Ravnikar, Kastelic, Beniger, Stražišar, Dolenc)

9. ČLOVEKOVE PRAVICE

10.12.1948 je na Nurnberškem procesu bila sprejeta "splošna deklaracija o človekovih pravicah". V deklaraciji so zavarovali pravice človeka z močjo prava, da se človek ne bi bil prisiljen v skrajni sili zatekati k uporabi zoper tiranije in nasilja.

10. KONVENCIJA O ČLOVEKOVIH PRAVICAH V ZVEZI Z BIOMEDICINO

- Pravičen dostop do zdravstvene oskrbe
- Poklicne norme
- Poučen pristanek, zasebnost
- Človeški genom
- Znanstveno raziskovanje
- Odvoz organov in tkiv živim darovalcem za presaditev

11. ETIČNE DILEME NA PODROČJU BIOETIKE

- Ksenotransplantacija: prenos človeških genov v živali in nato prenos transplantatov nazaj v človeka.
- Transplantacija (kaj dobrega prinese kaj škodljivega, odrasla oseba, zarodek); odrasla oseba lahko dejavno sodeluje, zarodek ne.
- Kloniranje: problemi zapletov niso jasni (imbecilnost, staranje, otrok rojen na ta način nima možnosti sodelovanja)
- Testiranje na živalih, rastlinah; problem izpodrivanja avtohtonih rastlin
- Nekateri govorijo o napačni rabi znanosti (kloniranje, atomska bomba, bojni strupi); preprodaja človekovih organov, evtanazija

12. ETIČNA NAČELA V PREVENTIVI

- Ravnati prav je etično
- Predmet obravnave je v bistvu zdrav človek
- Posameznik napram preventivnemu programu, zahtevam prisile, kar je v zakonu zahtevano, ni samo prostovoljno.

13. POMEN ETIČNIH KODEKSOV NA PODROČJU POKLICNE ETIKE

Profesionalna etika je posebna potreba razvite civilne družbe. Smer kodificiranja človekove misli in etike nevzdržno napreduje. V kodeksu so zapisana etična načela in sklep. Vsi poklici morajo pri opravljanju svoje poklicne dejavnosti upoštevati smernice združenj, ki jim pripadajo. Etični kodeksi zahtevajo odgovornost strokovnjakov za svoje poklicno delo, za nespoštovanje načel sledijo sankcije, hkrati pa tudi ščitijo delavce, ki sledijo etičnim kodeksom, jim olajšajo odločanje, ter razbremenijo in podpirajo posameznika pri odločitvah.

14. VLOGA POKLICNE ETIKE

- Posameznik v civilni družbi je nosilec etike in morale (izrazita raznovrstnost)
- Bolj ko je civilna družba razčlenjena, bolj ko nastajajo nova področja delovanja, bolj ostro je osebno odločanje, bolj se izraža profesionalna etika.
- V civilno družbo sodi območje profesionalne etike (osebno odločanje posameznika po njegovi vesti, osebna svoboda napram z zakonom zaukazane npr. vojaški red in morala).
- Vsi poklici morajo pri opravljanju svoje poklicne dejavnosti upoštevati smernice združenj, ki jim pripadajo.

15. ZAHTEVE KODEKSA ETIKE JAVNIH USLUŽBENCEV

Zahteve kodeksa etike javnih uslužbencev so:

- uslužbenec mora pri obravnavanju zahtev javnosti upoštevati načela enakega obravnavanja
- uslužbenec mora spoštovati pravično ravnotežje med interesi posameznika in splošnimi javnimi interesi
- uslužbenec se mora izogibati omejevanju pravic državljanov
- uslužbenec ne sme zlorabljeni svojega položaja
- uslužbenec mora svoje delo opravljati korektno, nepristranski in razumno
- uslužbenec ne sme biti podkupljiv

16. ZAHTEVE NOVE ETIKE

Etika se je skozi čas zelo spreminjala. Zahteve nove etike so bistveno drugačne kot v preteklosti. V preteklosti so se skupne vrednote razvile na podlagi religij, danes pa so najpomembnejše vgradili v posvetno pravo. V novi etiki je človek postavljen v ospredje – vsak je rojen svoboden z dostojanstvom in pravicam. Pravica vsakega posameznika je nad pravicami in interesi družbe, kar je zapisano tudi v Deklaraciji o človekovih pravicah. Nova etika želi poudariti zvezo med človekom in naravo. Človek naj bi spoštoval naravo, ohranjal razumnost in zmernost, saj ljudje pogosto prejmemo nespametne odločitve, se prenačimo in pretiravamo. Pogosto škodujemo naravi in s tem sami sebi ter ogrožamo svoje zdravje.

17. GOSPODARSTVO IN ETIKA NA PODROČJU EKOLOGIJE

Okoljska gibanja, zavest in etika so najbolj izzvala tradicionalne poglede na napredek, na razmerje med družbo in naravo. Pogosto se krešejo mnenja med ekologi in gospodarstvom. Medtem ko se etiki in ekologi ukvarjajo z mislijo o čistem okolju, pa v gospodarstvu prevladuje načelo kvantitete – stremijo k povečanju proizvodnje, dohodka in dobička, ki omogoča nove investicije. Z njimi pa se ekologi ne strinjajo, saj s širjenjem proizvodnje bolj onesnažujejo okolje in izkoriščajo zelene površine. Kot primer dileme zadnjih let naj navedem Luko Koper, ki se želi širiti na zavarovano območje Škocjanskega zatoka, vendar jim ekologi, ki gledajo širitev z etične plati ne dovolijo.

18. POLITIKA IN ETIKA NA PODROČJU EKOLOGIJE

Politika je delo za splošno blaginjo, je prizadevanje za uveljavljanje človekovih pravic in svoboščin, je služenje ljudem, narodom in državljanom. Politika mora v smislu etike na področju ekologije zagotoviti razreševanje ekoloških problemov, civilizacijski in kulturni razvoj, odgovornost ljudi za okolje, ekološko etiko, ki je vključena v splošno politično etiko. Politika ekologije se zavzema za to, da je ekološka etika zavezujoča za vse, zavzema se za boljšo ohranitev okolja, manjši poseg vanj, zato izvaja programe, kot je na primer program za zmanjšanje vsebnosti škodljivih emisij v zrak z uporabo čistilnih naprav in s tem zagotoviti prijetnejše bivanje za okoliške prebivalce. Glavna naloga politike in etike pa je osveščati ljudi o pomenu čistega okolja.

19. ETIČNE DILEME GLEDE:

a) SMRTNE KAZNI:

- Kaj če je človek nedolžen?
- Ali je usmrtitev humana?
- Kaj pomeni to za tistega, ki izvrši smrtno kazen?
- Ali je to drugim v opomin, saj je tudi oseba, ki izvršuje smrtno kazen potemtakem morilec?
- Ali ima kazen sploh kak učinek?

b) SPLAV:

- Ali ima oče sploh možnost odločanja?
- Ali je splav legalen umor?
- Kakšna je možnost ponovne zanositve ženske, ki stori splav?
- Izvršitev splava, kljub temu da je zdravnik pod zaprišego?

Čim cenejša
proizvodnja,
tim večji
dobiček
(ekološki
problemi)

Gospodarstvo
ko moralo
sprejeti
načela
ekološke
etike (iz
kvantitete v
ekološko kvaliteto)

PLATI!

ZA!